लुक न० बालु+स्वार्थे क । १तत्रैव अमरः । चु० बाल-उक । २पानीयामलके पु० राजनि० । ३सिकतासु स्त्री । ४कर्कट्यां जटा० ५कर्पूरे ६यन्त्रभेदे शब्दच० ।

लुकायन्त्र न० ६त० । १औषधपाकार्थे यन्त्रभेदे । "भाण्डे वितस्तिगम्भीरे मध्ये निहितकूपिके । कूपिका कण्ठपर्य्यन्तं बालुकाभिश्च पूरिते । भेषजं कूपिकासंस्थ वह्निना यत्र पच्यते । बालुकायन्त्रमेतद्धि यन्त्रतन्त्रबुधैः स्मृतम्" भावप्र० । २कालज्ञापने रङ्गना० प्रदर्शिते यन्त्रभेदे "ससूत्ररेणुगर्भैश्च सम्यक् कालं प्रसाधयेत्" सू० सि० व्याख्यायां "सूत्राकारेण रेणवः सिकतांशागर्भे उदरे यस्यैतादृशं यन्त्रं बालुकायन्त्रं प्रसिद्धम्" रङ्गनाथः ।

लुकास्वेद पु० ३त० । भावप्र० उक्ते तप्तबालुकाभिः स्वेदने । "वातश्लेष्मकृते स्वेदान् कारयेद्रूक्षनिर्मितान् । स्निग्धः स्वेदो निषिद्धोऽत्र विना केवलवातजान् । सर्परभृष्टपटस्थितकाञ्जिकसंसिक्तबालुकास्वेदः । शमयति वातकफामयमस्तकशूलाङ्गभङ्गादीन् । स्रोतसां मार्दवं कृत्वा नीत्वा पावकमाशयम् । हत्वा वातकफस्तम्भं स्वेदो ज्वरमपोहति" । [पृषो० नुक् । बालुङ्कीत्यप्यत्र त्रिका०

लुकी स्त्री० चु० बल-उक गौरा० ङीष् । कर्कोटीभेदे राजनि०

लूक पु० चु० बाल-ऊक । विषभेदे हेमच० ।

लेय पु० बलेरपत्यं, बलये हितं वा ढक् । १रासभे, अमरः २दैत्यभेदे, धरणिः ३अङ्गारवल्ल्यां विश्वः । ४चाणक्यमूलके पु० ५बालहिते च त्रि० मेदि० । [अमरः ।

लेयशाक पु० बलये हितं ढक् कर्म० (वामनहाटि) शाकभेदे

लेष्ट पु० बालानामिष्टः १ब(व)दरे राजनि० । २बालकानामभीष्टे त्रि० ।

लोपवीत न० ६त० उरस्कटे बालयज्ञोपवीतशब्दार्थे हारा०

ल्वजभारिक त्रि० बल्वजानां भारं वहति वंशा० ठक् । उलपतृणभारवाहके ।

ल्य न० बालस्य भावः, कर्म वा वयोवचनत्वात् ष्यञ् । 'आषोडशाद्भवेद्बाल' इत्युक्ते अवस्थाभेदे ।

ल्हक न० बल्हिदेशे भवः बा० वुञ् । कुङ्कुमे अमरः पाठान्तरम् । [हिङ्गुनि न० ।

ल्हायन त्रि० बल्हौ जातम् फक् । १बल्हिदेशोद्भवे

ल्हि(ही)क पु० बल्हि+स्वार्थे ठञ् । ईक वा । १कुङ्कुमे हिङ्गुनि च न० मेदि० २देशभेदे ३तद्देशीये च पु० मेदि० । ५तद्देशनृपे हरिवं० ६अ० । दीर्घमध्यः गन्धर्वभेदे पु० शब्दर०

ष्कल पु० ऋषिभेदे आश्व० गृ० ३ ४ ४ ।

बाष्प(स्प) पु० बाध-पृषो० सत्वं षत्वं वा । १नेत्रजले, २ऊष्मणि च अमरः लौहे च मेदि० तत्र अयमन्त्यस्थवादितयोक्तः ।

बास्कल पु० दैत्यभेदे हरिवं० ४अ० ।

बा(वा)ह प्रयत्ने भ्वादि० आत्म० अक० सेट् । बा(वा)हते अबा(वा)हिष्ट । ऋदित् चङि न ह्रस्वः अबबाहत् त ।

बाह पुंस्त्री बाहु+पृषो० । बाहुशब्दार्थे रमानाथः ।

बाहा(हू)बाहवि अव्य० बाहुभ्यां बाहुभ्यां प्रहृत्य प्रवृत्तम् युद्धम् इच्समा० पूर्वपदे आद् दीर्घो वा । बाहुभ्यां बाहुभ्यां प्रहृत्य प्रवृत्ते युद्धे । [अमरः ।

बाहु पु० बाध-कु धस्य हः । भुजे कक्षावध्यङ्गुलिपर्य्यन्तेऽवयवे

बाहुक पु० ऋतुपर्णनृपस्य अश्वपालत्वादिरूपेण स्थिते नलनृपे तत्कथा भा० व० ६७अ० दृश्या । २नागभेदे भा० आ० ५७ अ० ।

बाहुकुण्ठ त्रि० ३त० । कुण्ठितबाहुके (कोपा) जटा० ।

बाहुकुन्थ पु० बाहुरिव कुन्थति कुन्थ-अच् । विहगानां बाहुस्थानीये पक्षे शब्दच० । [जाते ।

बाहुकुलेयक त्रि० बहुकुले जातादि ढकञ् । बहुकुल-

बाहुज पु० बाहुभ्यां ब्र(ब्र)ह्मबाहुभ्यां जायते जन-ड । १क्षत्रिये अमरः । 'बाहू राजन्यावि'ति श्रुतिः । २कीरे ३स्वयं जाततिले च मेदि० ४बाहुजातमात्रे त्रि० ।

बाहुत्र पु० न० बाहुं त्रायते त्रै-क । अस्त्राघातवारणार्थं हस्तबद्धे लौहवर्मादौ हेमच० ।

बाहुत्राण न० बाहू त्रायते अनेन त्रै-करणे ल्युट् । शस्त्राघात वारणार्थं बाहुबद्धवर्मणि हेमच० ।

बाहुदन्तक पु० बहवश्चत्वारो दन्ता अस्य कप् ऐरावतः उपचारात् इन्द्रः तेन प्रोक्तमण् । पुरन्दरप्रोक्ते पञ्चसहस्रात्मके नीतिशास्त्रभेदे भा० शा० ५९अ० । [इन्द्रे हेमच० ।

बाहुदन्तेय पु० बहुदन्तश्चतुर्दन्त ऐरावतस्तमर्हति वा० ढ ।

बाहुदा स्त्री स्वनामख्याते १नदीभेदे । सा च प्रसेनजिद्भार्य्या गौरी नाम, भर्त्रा शप्ता नदीरूपा जाता हरिवं० १२अ० । सा हि शङ्खस्य भ्रातुः फलहरणे सुद्युम्ननृपदण्डेन छिन्नं लिखितस्य मुनेः हस्तम् अवगाहनात् पुनर्ददाविति कथा भा० शा० २३ अ० यथा "स गत्वा बाहुदां शीघ्रं तर्पयस्व यथाविधि । देवानृषीन् पितॄंश्चैव मा चाधर्मे मनः कृथाः । तस्य तद्वचनं श्रुत्वा शङ्खस्य लिखितस्तदा । अवगाह्यापगां पुण्यामुदकार्थं प्रचक्रमे । प्रादुरास्तां ततस्तस्य करौ जलजसन्निभौ । ततः स विस्मितो भ्रातुर्दर्शयामास तौ करौ" ।